

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Quando, & qua ratione detur augmentum gratiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO QUARTA.

Quando, & qua ratione detur augmentum gratiae.

I. *Questio hac de omnium virtutum infusarum augmento procedit.*

QUOD de augmento Gratiae hic dicimus, idem de augmento Charitatis, imo & aliarum Virtutum infusarum dicendum, omnes enim cum gratia connectuntur, parique cum ea passu procedunt; dum namque homo iustus per actum supernaturalem, seu in Deo, & ex gratia per Christum elicitem meretur, cuiuscunque demum virtutis sit actus ille, omnes habitus supernaturales, seu virtutum infusarum, etiam Fidei & Spei augentur, & idem cum gratia incrementum accipiunt, omnes siquidem ad interioris hominis renovationem, quam Concilium Tridentinum sess. 6. cap. 7. & 10. ait per merita augeri, spectant, nec enim per unum tantum virtutis habitum, sed per omnes internus animi decor & pulchritudo constituitur.

II. *Statim conferretur augmentum gratiae, actus etiam remissio debetur.*

Hoc verò Gratiae & Charitatis augmentum, ob quemcunque actum bonum, etiam remissum, statim à Deo conferretur: ita Gabriël in 1. Dist. 17. quaest. 4. & in 4. Dist. 14. quaest. 3. dub. 3. Vega lib. 15. in Trid. cap. 19. Suarez de Reviviscencia meritorum Disp. 2. Sect. 3. Coninck disputat. 8. de Merito, dubio decimo, num. 171. Tannerus hic, & alii passim. Ratio est: Nullum namque assignari potest tempus commodius, non in hac vita, contingere enim potest, ut nullus per totam vitam actus habitu intensior ab illo homine eliciatur, tunc autem secundum contrariam sententiam auctores, hoc augmentum, & actus remissi primum penitus amitteretur. Nec etiam differri hoc primum potest ad alteram vitam, terminato siquidem viatoris statu, non potest id commodè dari, quod competit viatori, maximè cum gloria in altera vita respondeat gratiae, quam quisque in hac vita habuit, ut docet Concilium Tridentinum sess. 6. cap. 16. Unde omnino gratis diceretur hoc augmentum post praesentem vitam differri.

III. *Voluntati assignari tempus nullum potest, nec in hac vita, nec futura.*

Tandem non est admittendum quod affirmant aliqui, augmentum scilicet gratiae pro quocunque actu, etiam intensiore quam sit habitus, non statim, seu eodem instanti quo elicitur actus dari, sed instanti sequente; sicut enim Sol primo instanti quo fuit produxit lucem, ita non est cur & actus boni meritorie, & Sacramenta ex opere operato, primo instanti quo sunt causa moralis completa, non producant gratiam: alioqui contingere posset, ut actus ultimo vitae instanti elicitus careret omni premio, imo si Sacramentum Baptismi vel Penitentiae ultimo tantum instanti vitae esset completum, sequeretur hominem illum non recipere gratiam, sed mori in peccato.

IV. *Argumentum calculatum, non potest conferri augmentum gratiae, si enim, inquit, actui remisso meritorio, primo instanti quo est, debeatur certus gradus augmenti gratiae, isque statim sit dandus, si actus ille aliquo tempore duret, merebitur gratiam infinitam; in omni enim tempore determinato, secundum communem sententiam, includuntur infinita instantia, sicut ergo in primo instanti datur determinata.*

Hinc verò non levis oritur difficultas, & in qua contrariae sententiae auctores suam praecipuè fundant sententiam, non posse scilicet actum remissum mereri augmentum gratiae; si enim, inquit, actui remisso meritorio, primo instanti quo est, debeatur certus gradus augmenti gratiae, isque statim sit dandus, si actus ille aliquo tempore duret, merebitur gratiam infinitam; in omni enim tempore determinato, secundum communem sententiam, includuntur infinita instantia, sicut ergo in primo instanti datur determinata

P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

natum primum, seu augmentum gratiae, ita & in singulis sequentibus, sed haec, ut dixi, sunt infinita; ergo merebitur gratiam infinitam, cum singulis instantibus mereatur determinatum gradum.

Sed contra primò: Hoc namque argumentum probaret, neque actui habitu intensiori dari statim augmentum gratiae; si enim ex actu remisso sequitur augmentum gratiae infinitum, à fortiori hoc sequitur ex actu intenso, ut per se videtur manifestum. Deinde ab ipso Vanne, qui illud proponit, solvi hoc argumentum debet in premio accidentali, quod fateretur merito remisso correspondere; idem ergo hic fieri potest argumentum, actum scilicet meritorium remissum, si per aliquod tempus duret, mereri primum accidentale infinitum, cum singulis instantibus mereatur certum gradum accidentalis primum sicut contendit ipse mereri singulis instantibus in contraria sententia augmentum primum essentialis. Tertio: simili argumento quis probaret, quod vis peccatum mortale, imo & fortassis veniale, si per tempus aliquod, quadrantem nimirum vel horam duret, mereri poenam infinitam, quod tamen nec ipsi adversarii concedunt.

Varia à nonnullis hoc loco discuti video de inceptione ac desitione rerum, quae hic omitto, quod ea latè tractaverim in Philosophia, disp. 6. de Generatione, ubi ostendi res etiam indivisibiles, ut Angelum, aut rem aliam spiritualem incipere posse extrinsecè, seu per ultimum non esse, & in tempore, & desinere intrinsecè, seu per ultimum esse, & similiter in tempore. Unde hoc nomine nil vetat meritum, seu actum voluntatis, quantumvis spiritualem, & extensivè indivisibilem, ad unum tantum instans persistere, quod tamen fieri non posse contendit P. Vasquez 1. 2. Disp. 54. capite tertio, ubi ait, sicut non potest actus meritorius produci nisi in instanti, ita non posse eum nisi in instanti desinere; unde, inquit, necessariò durare debet per tempus aliquod divisibile, donec scilicet adveniat aliud instans, in quo destruat. Tempore tamen illo intermedio asserit actum illum durare liberè, cum prius & prius in infinitum ab eo cessare possit voluntas.

Sed haec parum ad praesentis difficultatis solutionem conferunt, tota enim vis argumenti remanet, cum doceat ipse manere actum per breve saltem tempus, nullum autem est tempus tam breve, in quo juxta hunc philosophandi modum non includantur infinita instantia, & omnes concedunt posse actum meritorium ad aliquod tempus persistere, si ergo in primo instanti mereatur actus primum certum ac determinatum, quidni idem faciet in sequentibus, cum, ut diximus, liberè in eo persistet voluntas, & sicut eum continuat, ita ab illo posset cessare. Praedictus ergo Patris Vasquez discursus vim difficultatis non enervat.

V.

Hoc argumentum non probat, sed nihil probat. Singulis instantibus singuli respondent gradus.

Varia in actibus ostenditur augmentum illud esse meritorium nisi probare.

VI.

Res spirituales & indivisibiles incipere possunt extrinsecè, & desinere intrinsecè.

Actus meritorius non durat necessariò per ultimum tempus.

VII.

Modus philosophandi Patris Vasquez praesentem difficultatem non solvit.

SECTIO QUINTA.

Ostenditur primo instanti, non reliquis, dari certam partem gratiae.

VT ergo quid hac in re verisimilius mihi videtur aperiam, existimo cum Suarez lib. 12. de Gratia, cap. 21. num. 17. & de Reviviscencia merito-

I.